

- PROJEKT -

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU STRZELIŃSKIEGO

z dnia

**w sprawie przyjęcia Powiatowego programu psychologiczno - terapeutycznego
dla osób stosujących przemoc domową na lata 2025-2028**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) w zw. z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166), Rada Powiatu Strzełińskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2025 - 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Strzelinie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2025 roku.

RADCA PRAWNY

Tomasz Zygmund

UZASADNIENIE

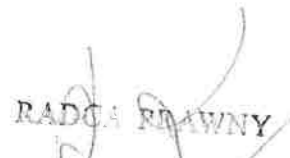
Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu. Bezpośrednimi adresatami są osoby stosujące przemoc poprzez poddanie ich oddziaływaniom psychologiczno - terapeutycznym prowadzonym w formie konsultacji indywidualnych i zajęć grupowych.

Opracowany dokument jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym, w tym Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Strzelińskim na lata 2024 - 2028.

Przyjmowany program uwzględnia dokonaną w dniu 22 czerwca 2023 r. obszerną nowelizację ww. ustawy oraz w szczególności spełnia standardy wynikające z rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.

Mając na względzie realizację zapisów wymienionej na wstępie ustawy, podjęcie niniejszej uchwały przez Radę Powiatu Strzelińskiego jest w pełni uzasadnione.

RADCA PRAWNY
Tomasz Zygmund

Załącznik do Uchwały Nr ...
Rady Powiatu Strzeńskiego
z dnia ...

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
DOMOWĄ NA LATA 2025 - 2028**

STRZELIN, 2024

SPIS TREŚCI:

I. UZASADNIENIE PROGRAMU.....	3
II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	3
III. CELE PROGRAMU.....	4
IV. ODBIORCY I SPOSÓB REKRUTACJI DO PROGRAMU.....	4
V. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU.....	5
VI. ZAKRES TEMATYCZNY I DOKUMENTACJA.....	6
VII. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU.....	7
VIII. REALIZATOR I PARTNERZY PROGRAMU.....	7
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	8
X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	8

I. UZASADNIENIE PROGRAMU

Przemoc domowa jest problemem złożonym, wymagającym dobrze skoordynowanych działań wielu służb oraz całego społeczeństwa. Przemoc pozostawia negatywne skutki zarówno u osób jej doświadczających, jak i stosujących przemoc, a także jej biernych obserwatorów. Przeciwdziałanie przemocy domowej obejmuje działania skierowane zarówno do osób doznających przemocy, jak i do osób stosujących przemoc. Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny zależy przede wszystkim od kompleksowości udzielanej pomocy. Jedną z form oddziaływań skierowaną do osób stosujących przemoc jest program psychologiczno – terapeutyczny.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Program został opracowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę problemu przemocy domowej w powiecie strzelińskim. Stanowi część działań systemowych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej, zgodnie z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030. Realizacja niniejszego programu jest również jednym z zadań „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w powiecie strzelińskim na lata 2024 – 2028” oraz stanowi uzupełnienie i rozwinięcie „Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 - 2028”.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Powiatowy Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową został opracowany w oparciu o:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023r. poz. 1166) ,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. 2023r. poz. 1164),

- Uchwałę nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. z 2023 r. poz. 1232 z późn. zm.).

III. CELE PROGRAMU

Głównym celem jest zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową poprzez oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne.

Do zadań szczegółowych programu psychologiczno – terapeutycznego należy:

- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań,
- zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych,
- nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy,
- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością,
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych,
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich,
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania,
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu,
- wzmocnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

IV. ODBIORCY I SPOSÓB REKRUTACJI DO PROGRAMU

Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową kierowane są w szczególności do:

- osób dorosłych zgłaszających się samodzielnie lub kierowanych przez podmioty i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową,
- osób, które nie ukończyły programu korekcyjno – edukacyjnego, ale prezentują dużą świadomość i motywację do pracy nad poprawą relacji rodzinnych.

W ramach programu możliwe są również oddziaływania wobec rodziców / opiekunów mających trudności z wychowaniem dzieci bez użycia przemocy, skoncentrowane na rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów występujących w wychowywaniu dzieci.

Zgłoszenie do programu psychologiczno – terapeutycznego następuje w formie zgłoszenia indywidualnego lub zgłoszenia osób przez podmioty współpracujące w procesie rekrutacji.

Do programu psychologiczno – terapeutycznego nie mogą być kwalifikowane:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- osoby z poważnymi zaburzeniami osobowości,
- osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, z wyłączeniem osób, które ukończyły program psychoterapii uzależnień.

Odmowa uczestnictwa w programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w ramach konsultacji indywidualnych.

Rekrutacja do programu odbywać się będzie zarówno w środowisku lokalnym, jak i szerszym kontekście z wykorzystaniem mediów. Prowadzona będzie w oparciu o:

- działania informacyjne o programie (rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z programu, jego istocie, miejscu i sposobie realizacji itp.), w tym na stronie internetowej PCPR i koncie społecznościowym FB,
- współpracę z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, m.in.: sądami, prokuraturą, policją, ośrodkami pomocy społecznej, zespołami interdyscyplinarnymi – poprzez przekazywanie informacji, spotkania z przedstawicielami ww. podmiotów,
- rozesłanie informacji o rozpoczynającym się programie psychologiczno – terapeutycznym do osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny.

V. SPOSÓB RELIZACJI PROGRAMU

Program psychologiczno – terapeutyczny realizowany będzie w latach 2025 - 2028. W ciągu jednego roku kalendarzowego przewiduje się zrealizowanie minimum jednej edycji programu. Program realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Starostwa Powiatowego w Strzelinie.

Forma spotkań:

- program prowadzi się w formie spotkań indywidualnych i grupowych, łącznie co najmniej 30 godzin zegarowych,
- poszczególne formy spotkań mogą być stosowane naprzemiennie, tak aby w największym stopniu zindywidualizować oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne do potrzeb osób stosujących przemoc domową.

Etapy realizacji:

- konsultacja kwalifikacyjna odbywająca się indywidualnie z każdym uczestnikiem, która służy m.in. wstępnej diagnozie sytuacji osoby i wprowadzeniu do zajęć grupowych,
- spotkania indywidualne i grupowe, których celem jest przekazanie treści edukacyjnych oraz zmiana postaw i zachowań uczestników; tematyka zajęć

indywidualnych ukierunkowana jest na osobiste potrzeby uczestników i najbardziej zaburzone obszary,

- spotkanie końcowe, służące podsumowaniu zajęć i ewaluacji.

Osoba ukończy program, jeśli weźmie udział min. w 75% godzin zegarowych zajęć.

Za uczestnika przyjmuje się osobę, która podpisze kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w programie (w szczególności warunki, jakie należy spełnić, by program ukończyć), zobowiąże się do niestosowania przemocy i poszanowania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w zajęciach.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Uczestnikom przystępującym do programu wydawane będą zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie oraz o jego ukończeniu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku (Dz. U. z 2023r. poz. 1164).

VI. ZAKRES TEMATYCZNY I DOKUMENTACJA

Program psychologiczno – terapeutyczny polega na prowadzeniu spotkań w formie działań psychologicznych i/ lub terapeutycznych, ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, które zmniejszą ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększą ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Program może mieć różne podstawy teoretyczne w zależności od preferencji osób prowadzących zajęcia.

Metody realizacji programu obejmują:

- rozmowę terapeutyczną,
- wykład,
- burzę mózgów,
- ćwiczenia,
- pracę w grupie lub w parach,
- zadania domowe.

Wszystkie działania w ramach programu mogą być dokumentowane poprzez:

- harmonogram spotkań,
- listy obecności,
- wywiady,
- ankiety,
- kontrakty z uczestnikami,
- notatki,

- raporty,
- sprawozdania z zajęć z ich tematyką i formą,
- korespondencję z uczestnikami i instytucjami,
- inne dokumenty stworzone na potrzeby programu.

VII. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

Zakłada się, że program doprowadzi do zmian wzorców zachowań i postaw u osób stosujących przemoc domową, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy. Natomiast u osób, które wcześniej ukończyły program korekcyjno – edukacyjny doprowadzi do utrwalenia zmian nabytych w jego trakcie.

Przewidywane efekty realizacji programu:

- wzrost wiedzy i kompetencji w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie,
- rozwój emocjonalny uczestników,
- uświadomienie osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec rodziny,
- nabycie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w celu zaspokojenia potrzeb,
- wzrost umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz poprawa jakości życia rodziny uczestników.

VIII. REALIZATOR I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorem programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie. Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie lub osoba przez niego wyznaczona.

Zadania związane z realizacją programu obejmują:

- rekrutację uczestników programu,
- obsługę finansową programu,
- pozyskiwanie partnerów w realizacji programu i współpracę z nimi,
- nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami i działaniami nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów,
- monitoring i ewaluacja programu.

Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne prowadzone są przez specjalistów posiadających uprawnienia i kwalifikacje zgodne ze standardami Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023r. poz. 1166).

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami. Współpraca ta będzie wykorzystana zarówno do rekrutacji uczestników programu, jak również do monitoringu zachowań oraz ewaluacji programu.

Podmiotami tymi są m.in.:

- gminne ośrodki pomocy społecznej,
- zespoły interdyscyplinarne,
- Sąd Rejonowy w Strzelinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie,
- Prokuratura Rejonowa w Strzelinie,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i organizacje kościelne.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa.

W związku z tym planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu corocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu na ten cel przez Wojewodę Dolnośląskiego.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Zgodnie z założeniami RPPPD prowadzony jest monitoring udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno – terapeutycznych (zadanie 3.4.4) oraz badanie skuteczności tych programów (zadanie 3.4.5).

Monitoring oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych prowadzony jest w trakcie uczestnictwa osoby stosującej przemoc domową w programie i do 3 lat po zakończeniu programu. Monitorowanie uczestnika prowadzone będzie m.in. poprzez kontakt z osobą doznającą przemoc oraz kontakt z instytucjami wspierającymi osobę doznającą przemoc np. ośrodkiem pomocy społecznej, zespołem interdyscyplinarnym, kuratorem sądowym, policją itp.

Uczestnicy, którzy ukończyli program psychologiczno – terapeutyczny, są obejmowani monitoringiem przez okres do 3 lat od zakończenia programu w celu badania jego skuteczności. Celem jest ustalenie liczby osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Program podlega ewaluacji w celu usprawnienia i zwiększenia efektywności prowadzonych działań. Do oceny efektywności programu można przyjąć poniższe kryteria:

- liczba osób, które zgłosiły się oraz zostały zgłoszone do udziału w programie,

- liczba osób, które przystąpiły do programu,
- liczba osób, które ukończyły program,
- liczba osób, które powstrzymały się od stosowania przemocy domowej lub zmniejszyły jej częstotliwość lub natężenie (zmieniły na łagodniejszą formę) - na podstawie danych z monitoringu,
- liczba osób, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.
- ocena efektów programu - na podstawie ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej wśród uczestników programu.

Ewaluacja będzie przeprowadzana i dokumentowana przez trenerów realizujących program wspólnie z przedstawicielem PCPR.

Informacja o realizacji programu będzie przedstawiana corocznie w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie.